

Sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbetet 2023 – Bilaga till helårsbokslut för Dalslands miljö- och energiförbund 2023

Mål- och måluppfyllelse samt status för den myndighetsrelaterade tillsynen

MYNDIGHETSARBETET

Myndighetssidan har under 2023 genomfört en omorganisation som syftar till att öka effektiviteten i arbetet och minska sårbarheten vid vakanser och längre frånvaro.

Under 2023 har personalstyrkan minskat med ca 3 heltidstjänster i förhållande till 2022. Därutöver har verksamheten haft personalbortfall i form av en föräldraledighet och två längre sjukskrivningar. För att kompensera för den tillfälliga personalminskningen samt för att stärka spetskompetensen inom tillsynen av miljöfarliga verksamheter och förorenad mark, har externt konsultstöd anlåtats under året. Även under 2024 kommer konsultstöd anlitas av samma skäl.

Det myndighetsrelaterade arbetet har på grund av resursbrist inte kunnat utföras fullt ut i enlighet med verksamhetsplanen. Se redovisning av respektive myndighetsområde nedan.

Miljö- och lantbrukstillsyn

Tillsynen av miljö- och lantbruksanläggningar har genomförts i enlighet med uppsatta mål. Målen var dock lågt satta i relation till verksamhetsplanen på grund av att en ny organisation inarbetades under 2023. Antalet inspektioner har inte kunnat genomföras helt enligt verksamhetsplanen på grund av resursbrist. Verksamheter med årlig avgift har prioriterats och tillsyn har genomförts hos sådana.

Arbetet med förorenade områden har återupptagits och genomförts i enlighet med verksamhetsplan och uppsatt mål.

Hälsoskyddstillsyn

Tillsynen av hälsoskyddsverksamheter har genomförts i enlighet med uppsatt mål. Målet var dock lågt satt i relation till verksamhetsplanen på grund av att en ny organisation inarbetades under 2023. Antalet inspektioner har inte kunnat genomföras fullt ut enligt verksamhetsplanen, då resurser för hälsoskyddstillsynen fick överföras till livsmedelskontrollen på grund av resursbrist. Verksamheter med årlig avgift har prioriterats och tillsyn har genomförts hos sådana.

Livsmedelskontroll

Livsmedelskontrollen har genomförts i enlighet med verksamhetsplan och uppsatta mål.

Enskilda avlopp

Handläggningen av äldre tillsynsärenden gällande enskilda avloppsanläggningar fortlöper och handläggs parallellt med inkommande ansökningar om inrättande av nya anläggningar.

Övrigt

På grund av resursbrist har förebyggande insatser samt åtgärder som t.ex. informationsinsatser, rådgivning och samverkan med kommunala verksamheter enbart kunnat genomföras i begränsad omfattning. Resursbristen under året har även medfört en prioritering avseende hanteringen av remisser och enkäter.

Ledning & kansli

Administrativa uppgifter har hanterats löpande. Kansliet utvecklar kontinuerligt handläggarstödet genom uppdatering och utveckling av ärendesystemet Vision. Arbete pågår med att utveckla användningen av de funktioner som finns i systemet för att underlätta handläggning och uppföljning av ärenden. Uppföljning sker av vissa ärendetyper för att följa volymer och tidsåtgång. Arbete med revidering av förbundets dokumenthanteringsplan pågår.

För att klara myndighetsuppdraget samt tillse att tillräcklig kompetens finns så har förbundet genomfört upphandling av ramavtal avseende köp av inspektörskompetens på konsultbasis. Förbundet har även upphandlat en digital signeringstjänst för justering mm av protokoll.

I enlighet med förbundets internkontrollplaner (en för nämnd resp. direktion) har följande genomförts:

- Uppföljning av hur direktionens beslut under perioden 2017 – oktober 2023 har verkställts.
- Analys avseende risker kring personal-/kompetensförsörjning samt åtgärder för att minska sådana risker.
- Granskning och uppföljning av förvaltningsmässiga risker i beslutsprocesser (myndighetsbeslut) under 2023.

Ärendehanteringssystemet Vision

Arbetet med att föra in aktuella uppgifter om varje enskild avloppsanläggning (i nuläget 8 600 kända anläggningar) har fortlöpt under 2023. Uppgifterna krävs för den digitala inrapportering som krävs av Havs- och vattenmyndigheten.

Digitaliserade tjänster

Arbetet avvaktas tillsvidare på grund av följande skäl:

- Melleruds kommuns upphandling av e-tjänster (DMEF har av effektivitets- och kostnadsskäl för avsikt att använda samma verktyg som Melleruds kommun)
- Livsmedelsverket har tagit fram en e-tjänst för registrering av livsmedelsverksamheter under 2023. DMEK avser ansluta till denna så snart som man har en lämplig plattform för tjänsten.
- Havs och vattenmyndigheten håller på att ta fram en e-tjänst för ansökning av enskilt avlopp, kontoret avvaktar utvecklingen av detta arbete.

Införande av e-arkiv

DMEF har haft dialog med e-arkiv väst och nu anslutit för medverkan i projektet.

Postadress

Dalslands miljö
& energikontor
Kyrkogatan 5
464 30 Mellerud

E-post

kansli@dalsland.se

Hemsida

www.dalsland.se

Org. nr.

222.000.0877

Operativa mål och nyckeltal

	MÅL	NYCKELTAL	STATUS
Mål 1	Tillsyn ska utföras på minst 100 stycken miljöfarliga verksamheter under 2023.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 100 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet är uppnått.
Mål 2	Tillsyn ska utföras på minst 30 stycken lantbruk/hästgårdar under 2023.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 30 st har fått tillsyn.	Målet är uppnått.
Mål 3	Tillsyn ska utföras på minst 60 stycken hälsoskyddsverksamheter under 2023.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 60 st har fått tillsyn.	Målet är uppnått.
Mål 4	Senast 2025 ska offentlig kontroll utföras vid samtliga dricksvattenanläggningar för att verifiera att verksamhetsutövaren har rutiner för att garantera säkerheten vid vattenverk och reservoarer vid samtliga kommunala vattenverk och distributionsanläggningar som producerar respektive tillhandahåller dricksvatten till mer än 2 000 personer.	Andel kommunala dricksvattenanläggningar som kontrollerats med avseende på säkerheten vid vattenverk och reservoarer 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Målet är uppnått.
Mål 5	Senast 2025 ska offentlig kontroll avseende mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten ha utförts vid samtliga kommunala dricksvattenanläggningar som producerar över 100 m ³ dricksvatten per dygn.	Andel kommunala dricksvattenanläggningar som har kontrollerats med avseende på mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Kontrollen kommer att genomföras under 2024 och 2025.
Mål 6	Samtliga 75 stycken förorenade områden som ska inventeras i branschklass 1–3 ska vara inventerade och riskklassade senast 2030. Som delmål ska 5 stycken områden i branschklass 1–3 vara inventerade och riskklassade under 2023.	Andel åtgärdsbedömda/åtgärdade förorenade områden i RK 1–3. Målet anses uppfyllt när 75 stycken har inventerats och klassats 2030. Delmålet anses uppfyllt när 5 stycken har inventerats och klassats 2023.	Målet är uppnått.
Mål 7	Finansieringen av miljönämndens myndighetsutövning ska till minst 50% vara avgiftsfinansierad.	Målet anses uppfyllt när 50 procent avgiftsintäkter i relation	Kostnadstäckningsgraden uppgick till 45%, målet uppnås således inte.

		till miljönämndens kostnader för myndighetsutövning.	Orsakerna till att målet inte uppnås är framförallt: <ul style="list-style-type: none">• En alltför låg timavgift som inte täcker kostnaderna för myndighetsutövningen.• All planerad tillsyn enligt verksamhetsplanen kunde inte utföras till följd av resursbrist.• Höga konsultkostnader (för att så långt möjligt täcka bortfallet av resurser).
Mål 8	Under 2023 ska E-tjänster avseende ansökan om inrättande av enskild avloppsanläggning, ansökan om inrättande av värmepumpsanläggning samt registrering av livsmedelsanläggning färdigställas.	Antal färdigställda E-tjänster. Målet anses uppfyllt när alla tre E-tjänsterna är i drift	Målet har inte uppnåtts då förutsättningar och kostnader för dessa e-tjänster ännu inte kunnat klarläggas. Möjligheterna att ta fram e-tjänster sker för närvarande genom dialog med Melleruds kommun för att se på möjligheter kring samordning och att hålla nere kostnader. Livsmedelsverket har under 2023 tagit fram en e-tjänst för registrering av livsmedelsverksamheter. Kontoret avser ansluta till denna så snart som man har en lämplig plattform för tjänsten. Havs och vattenmyndigheten håller på att ta fram en e-tjänst för ansökan av enskilt avlopp, kontoret avvaktar utvecklingen av detta arbete.

Insatser/aktiviteter i verksamhetsplan för det miljö- och energistrategiska arbetet 2023

Insatser/aktiviteter i det miljö- och energistrategiska arbetet 2023		
Övergripande	Vad innebär insatsen/aktiviteten	Status
Strategiskt arbete för hållbar ekologisk utveckling	Arbete pågår kontinuerligt att skapa ett systematiskt och långsiktigt miljöarbete som tar avstamp i Agenda 2030. Vår roll är att medverka i alla delar av kommunernas förbättringsprocess dvs planera, genomföra, följa upp och förbättra (PDCA). Innefattar delaktighet i kommunernas nulägesanalys, målprocesser, utbildningsinsatser, verksamhetsstöttning och uppföljningsarbete.	Kontinuerlig dialog med kommunerna för skapa mer aktivitet och bättre uppföljning av miljöfrågorna. En sammanställning har gjorts av kommunernas styrdokument inom miljö- och energiområdet. Analys av åtaganden (kommunernas och förbundets) i dessa styrdokument har gjorts tillsammans med kommunerna. DMEK deltar bl.a. i Melleruds nystartade Hållbarhetsgrupp.
Utvecklad samverkan - externa aktörer	DMEF medverkar i befintliga/utvecklade nätverk (t.ex. via Fyrbodals kommunalförbund, energikontoret Väst), men kommer också arbeta för att utveckla former och arenor för samverkan med externa aktörer.	Samverkan med externa aktörer pågår kontinuerligt. Förbundet kommer exempelvis medverka i ett Interregprojekt 2024-2026 kring fossilfria transporter tillsammans med bl.a. Fyrbodals kommunalförbund.
Remisser/enkäter	Förbundet kommer tillsammans med kommunerna strukturera ärendehantering kring remisser/enkäter i syfte effektivisera remiss-/enkätshantering.	Remisshantering enligt de gemensamma riktlinjerna, uppföljning kommer att ske vid årsskiftet.
Bokslut/hållbarhetsredovisningar etc.	Tar fram underlag inom förbundets ansvarsområde till kommunernas bokslut. Medverkar i de kommunala hållbarhetsredovisningar/-bokslut som aviserats från vissa kommuner.	Bokslut framtaget för Bengtsfors och Dals-Ed. Medverkat i framtagandet av en hållbarhetsrapport för Bengtsfors.
Styrning/ägarsamråd	Ägarsamråd kring hållbarhetsfrågor och inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet.	Regelbunden dialog med kommundirektörena (KORP-möten) samt Miljöforum 2 ggr/år. Workshop med direktionen genomfördes juni 2023.
Miljöforum	Forum där företrädare från förbundet resp. kommunerna medverkar i en process kring inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet 2024 och framåt.	Miljöforum genomförda 26 maj och 10 november.

Energisamverkan/energi- och klimatrådgivning		
Energi- och klimatstrategi (Dalslandsgemensam)	En arbetsgrupp med företrädare från förbundet resp. medlemskommuner inkl. Åmål, samverkar i framtagande och implementering av gemensam energi- och klimatstrategi	Strategin har färdigställts och överlämnats till kommunerna för antagande.
Energisamverkan kommunerna (energigrupper, klimatlöften mm)	Stöd och samverkan med kommunernas energigrupper inkl. Åmål avseende energi- och klimatfrågor. Under arbetet med energi- och klimatstrategin har energigrupperna legat vilande då samverkan skett i detta forum.	En fordonsgrupp med representanter från förbundet och kommunerna startades upp i augusti. Den gemensamma Resepolicyn överlämnades i maj till kommunerna för antagande. Ny hållbarhetsgrupp har bildats i Mellerud, DMEK deltar. DMEK har lämnat över ett underlag med analys och förslag som stöd för kommunernas antaganden av klimatlöften. DMEK har undersökt möjligheten att få till ett bättre system för cirkulära möbler i kommunerna
Energiuppföljning	Regelbunden uppföljning av energianvändningen hos medlemskommunerna (innefattar även drivmedelsanvändning etc. hos kommunernas fordon). Från och med 2024 kommer energiuppföljningen vara en del i uppföljningen av energi- och klimatstrategin.	Redovisning av energiuppföljningarna har genomförts i samtliga kommuner.
Energi- och klimatrådgivning (EKR)	Enskild rådgivning, samt informationsspridning genom utåtriktade aktiviteter till privatpersoner, föreningar, organisationer och företag utifrån energimyndighetens anvisningar och riktlinjer. Finansieras genom stöd från Energimyndigheten. Under 2023 har energi- och klimatrådgivningen fått utökade medel från Energimyndigheten för att förstärka rådgivningen med en extra resurs. Detta på grund av det ökade söktrycket som varit under 2022 och som förväntades även under 2023.	EKR har deltagit på Cykelns dag i Åmål och Kanalyran i Mellerud, höstmärknaden i Dals-Ed samt mäsas på Melleruds handel. Under våren genomfördes en riktad insats gentemot SFI (svenska för invandrare). EKR riktade en förfrågan till alla bostadsrättsföreningar kring EKR, dock saknades intresse. EKR har stöttat flera företag med ansökningar till klimatklivet.

		Utöver det besvarar EKR löpande inkommande samtal, e-post mm från privatpersoner, org., föreningar och företag.
Hållbar samhällsplanering		
ÖP Färgelanda inkl. LIS	Revidering av ÖP (inkl. LIS-plan) för Färgelanda kommun. DMEF medverkar i kommunens arbetsgrupp.	Ingen inbjudan/förfrågan. har inkommit.
Omarbetning LIS – Bengtsfors	Omarbetning av LIS-plan. DMEF medverkar i ev. arbetsgrupp alt. är kompetensstöd utifrån hur arbetet utformas i Bengtsfors.	Ingen inbjudan/förfrågan har inkommit.
Grön infrastruktur/ekosystem-tjänstanalys, Dalslandsgemensam. (projekt)	Projekt som till 50% finansieras via s.k. LONA-stöd. Projektperiod 2021-2024. Melleruds kommun är projektägare. Arbetet pågår och arbetsgrupp är etablerad (funktioner från förbundet och kommunerna). Åmåls och Vänersborgs kommuner medverkar i projektet.	Arbetet följer projektplan.
Avfallsplan Dalsland	Fortsatt arbete enligt mål och åtgärder i avfallsplan Dalsland	Kommunerna sammankallade. Ingen förfrågan har inkommit till DMEK. Kommunerna har beslutat om att en revidering av avfallsplanen ska påbörjas 2024.
Stöd klimatanpassning	Kompetensstöd i kommunernas arbete med klimatanpassning.	DMEK medverkat inom ramen för projektet Grön infrastruktur.
Medverkan detaljplaneringsprocessen	Deltagande av DMEF i hela DP-processen (dvs. ej enbart som remissinstans). Önskemål om detta har uttryckts från Färgelanda och Mellerud.	Ingen inbjudan/förfrågan har inkommit.
Upphandlingsfrågor	DMEF deltar i kommunernas upphandlingsmöten, bistå upphandlarna med att välja och specificera miljökriterier i gemensamma upphandlingar, följa upp miljökrav i befintliga avtal	Deltar i kommunernas gemensamma upphandlingsgrupp. Lämnat synpunkter i upphandling av bl.a. förpackningsinsamling, grävtjänster, taxiresor och hantverkartjänster.
Naturvård		
Vägledning Naturen i Dalsland (engelsk översättning)	Boken Naturen i Dalsland håller på att översättas till engelska. DMEF processleder projektet. Ambitionen är att översatt bok/webbmaterial finns framtagen till sommarsäsongen 2023.	Arbetet har pausats på grund av resursbrist.
Åtgärder naturvårdsprogram	Aktuella åtgärder i kommunernas naturvårdsprogram.	DMEK har medverkat i översynen kring hur åtgärder genomförts i kommunernas olika naturvårdsprogram.

Förarbete kommunala naturreservat Dals-Ed, Färgelanda	Dals-Ed och Färgelanda har uttryckt önskemål om bildande av kommunala naturreservat. Underlag (fastighetsutredningar, naturbruksplaner etc.) behöver tas fram innan det är möjligt att ansöka om medel för bildande av dessa reservat. Sådant underlag avses tas fram under 2023.	Underlag är framtaget och presenterat för politiken. Beslut om fortsatt hantering inväntas.
Invasiva arter	Framtagande av gemensamma riktlinjer/policys avseende förebyggande arbete/hantering/bekämpning av invasiva arter.	Ingen inbjudan/förfrågan från kommunerna har inkommit. Ett arbete kring invasiva växtarter kommer inledas under 2024.
Friluftsliv relaterat till naturvårdsfrågor	Dals-Ed och Mellerud har efterfrågat kompetensstöd för friluftsförfrågor som är kopplade till naturvårdsrelaterade frågor.	DMEK har bistått i arbetet, både i Mellerud och Dals-Ed
Hållbar vattenplanering		
LEVA/LOVA Lillån/Dalboslätten (projekt)	Pågående projekt som till 80% finansieras med s.k. LOVA-stöd. Projektperiod 2019-2023. Åtgärdssamordnare leder projektet genom tät samverkan med brukare i området. DMEF är projektägare. Vänersborgs kommun medverkar. Projektet har förlängts genom att en ny ansökan har beviljats stöd t.o.m. 2027.	Arbetet har utförts enligt projektplan. Slutredovisning av projektperioden 2019-2023 har inlämnats.
LOVA Örekilsälven (projekt)	Åtgärdssamordning i Örekilsälvens övre del. Pågående projekt som till 80% finansieras med s.k. LOVA-stöd. Projektperiod 2019-2024. Projektägare Dals-Eds kommun. DMEF projektleder tillsammans med kommunen. Fältpersonal från Milva (konsult), länsstyrelsen och skogsstyrelsen arbetar operativt, med markägarmöten, naturbruksplaner m.m. Samverkan sker med bl.a. med fiskevårdsområden och dikningsföretag.	Arbetet följer projektplanen.
LOVA-Valboån (projekt)	Åtgärdssamordning inom Valboåns avrinningsområde. Projekt som till 80% finansieras med s.k. LOVA-stöd. Projektperiod 2021-2024. Projektägare DMEF. DMEF projektleder. Fältpersonal från Milva (konsult), länsstyrelsen och skogsstyrelsen arbetar operativt, med markägarmöten, naturbruksplaner m.m. Samverkan sker med bl.a. med fiskevårdsområden och dikningsföretag.	Arbetet följer projektplanen.
Samverkan Teåkersälven	DMEF deltar aktivt i samverkansgruppen för Teåkersälven (del av Dalbergså/Holmsåns vattenråd). Arbetet sker utifrån bred samverkan och enligt åtgärdsplanen för Teåkersälven. Indikatorarter är flodpärlmusslor och öring. Arbetet sker med flera olika slags åtgärder som syftar till god ekologisk status. Åtgärdsmedel söks där det är möjligt.	DMEK har medverkat i möten med samverkansgruppen.
Medverkan vattenråden	Deltar i Gullmarns (Örekilsälvens) och Dalbergså/Holmsåns vattenråd inom ramen för pågående projekt/aktiviteter. DMEF kommer även delta i Enningdalsälvens vattenråd som gör en uppstart under våren 2023.	DMEK har medverkat i Gullmarns och Enningdalsälvens vattenråd. Dalbergså/Holmsåns vattenråd är under omstrukturering.

Dagvattenpolicy (Mellerud/Bengtsfors) och övrig VA-planering	Deltagande av DMEF i kommunernas VA-planeringsprocesser. Mellerud och Bengtsfors har uttryckt en ambition att tillsammans ta fram en dagvattenpolicy under 2023.	DMEK har medverkat som kompetensstöd i kommunernas arbete med Vattentjänstplan.
Övrigt		
Tätortsnära grönplanering	Medverkan i planering/utförning av grönstruktur – Dals-Ed (oförutsedd förfrågan som inkom 2022)	Arbetet har fortlöpt under året tillsammans med Dals-Eds kommun.
Samordning åtgärdsprogram – Hållbart Västra Götaland	Samordning kring uppföljning av kommunernas och förbundets åtaganden i Länsstyrelsen Åtgärdsprogram för miljömålen – Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland 2022-2025.	DMEK har samordnat uppföljningen av åtgärdsprogrammet.
Oförutsedda förfrågningar från kommunerna	DMEF är "bollplank" kring miljö- och energirelaterade frågor som kan uppkomma under 2023.	Bl.a. frågor kring planering rörande grön-/skogsområden i Bengtsfors